

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618200446
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3618200446.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloletých T. P., nar. XX.XX.XXXX a T. P., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., deti rodičov: matky N. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. XX, zastúpenej Y. kanceláriou U. P. Q., so sídlom v F., U. XXX a otca P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. nad A. č. XXX, zastúpeného U. U. W., advokátkou so sídlom v F., W. 6, o zmenu osobnej starostlivosti, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 23. júla 2018 č. k. 1P/21/2018-104, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 13.07.2016 č. k. 1P/106/2013-225 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.12.2016 č. k. 5CoP/62/2016-252 tak, že maloletých T. P., nar. XX.XX.XXXX a T. P., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti otca, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 15.03.2017 č. k. 1P/106/2013-331 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12.07.2017 č. k. XCoP/XX/XXXX-XXX tak, že matka je povinná prispievať na výživu mal. T. sumou XX,- € mesačne a na mal. T. sumou 28,- € mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletých, s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia. Súd styk matky s maloletými deťmi neupravil. V odôvodnení uviedol, že návrh otca na zmenu rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti a o zverenie maloletých do jeho výlučnej osobnej starostlivosti bol podaný dôvodne. Maloleté deti boli rozhodnutím tunajšieho súdu v konaní pod sp. zn. 1P/106/2013 zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. V prebiehajúcom konaní prihliadol na prezentovaný postoj rodičov, pričom otec v priebehu celého konania trval na podanom návrhu, matka s návrhom spočiatku nesúhlasila a dokonca pred kolíznym opatrovníkom navrhla zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti, po oboznámení sa s názorom maloletých detí prezentovaným pred súdom nakoniec uviedla, že bude rešpektovať rozhodnutie súdu. Súd prvej inštancie dal možnosť v prebiehajúcom konaní maloletým vyjadriť svoj názor, pričom obe maloleté deti zhodne uviedli, že by chceli byť zverené do osobnej starostlivosti otca a s maminou by sa chceli stretávať cez víkendy. I matka vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu prezentovala, že by mal byť rešpektovaný názor maloletých detí, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti. Zohľadniac všetky tieto skutočnosti zmenil rozhodnutie o osobnej starostlivosti o maloleté deti a tieto zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorú skutočnosť rešpektovala i matka maloletých, pričom tiež poukazuje na správu z poradensko-psychologického procesu, kde sa rodičom podarilo dospieť k

dohode s tým, že maloleté deti budú zverené do osobnej starostlivosti otca. Počas pojednávania dal možnosť rodičom, aby sa v prípade zverenia maloletých do starostlivosti otca dohodli na úprave styku matky s maloletými, rodičia sa nakoniec dohodli tak, že budú rešpektovať názor maloletých ohľadne realizácie styku s matkou, otec bude deťom umožňovať realizáciu styku s matkou, a preto nakoniec nepožadovali súdom upraviť styk detí s matkou, ktorej požiadavke súd vyhovel. V otázke určenia výživného súd prihliadol na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 1P/106/2013-331 zo dňa 15.03.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5CoP/37/2017-360 zo dňa 12.07.2017. Matka je síce zamestnaná v spoločnosti U. F. X., s.r.o. od 25.04.2012, avšak aktuálne je na materskej dovolenke s príjmom cca 365 €. Otec v návrhu pôvodne požadoval určiť matke vyživovaciu povinnosť vo výške 30 € mesačne na každé dieťa, na pojednávaní však súhlasil, aby súd určil výživné v sume rovnajúcej sa takmer sume zákonného výživného, a to vo výške 28 € mesačne na každé dieťa a s týmto súhlasila aj matka, pričom k plneniu vyživovacej povinnosti ju súd zaviazal od právoplatnosti rozhodnutia, a to k 25. dňu v mesiaci vopred k rukám otca. Vec právne posúdil podľa § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, 2, § 26, § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“). Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Nakoľko si účastníci v konaní neuplatnili nárok na náhradu trov konania, súd o trovách účastníkov konania nerozhodoval.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že návrh otca na zmenu rozhodnutia o starostlivosti o maloleté deti zamietne. Názor súdu vyjadrený v odôvodnení napadnutého rozsudku je podľa názoru matky nesprávny. Samotná skutočnosť, že obe maloleté deti vyjadrili záujem byť zverené do osobnej starostlivosti otca ešte bez ďalšieho nemôže znamenať, že je to aj v ich najlepšom záujme. Poukazovala, že obe maloleté deti boli v čase ich výsluchu u otca, v rámci striedavej osobnej starostlivosti, a preto sa domnieva, že nie je možné vylúčiť jeho vplyv na vyjadrenie detí osobitne z dôvodu, že otec podal návrh na zmenu osobnej starostlivosti. Vytýkala, že zástupca otca nebol riadne a včas predvolaný na pojednávanie, na ktorom došlo k výsluchu maloletých, taktiež nedošlo k riadnemu predvolaniu matky, nakoľko do dňa konania pojednávania ešte neuplynula lehota na prevzatie predvolania na pojednávanie, čím došlo k odňatiu práva matky byť prostredníctvom svojho právneho zástupcu prítomná pri výsluchu maloletých detí a klásť im otázky. V starostlivosti matky o maloleté deti neboli zistené žiadne nedostatky, úroveň starostlivosti matky o maloleté deti je na vysokej úrovni. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že pre obe maloleté deti je najvhodnejšia doteraz realizovaná striedavá osobná starostlivosť a nebola zistená žiadna zmena, ktorá by bola spôsobilá uskutočniť súdnym rozhodnutím zmenu osobnej starostlivosti obidvoch maloletých detí. Vytýkala, že súd prvej inštancie neodstránil dôvody, z akého dôvodu maloletí zmenili svoje stanovisko, keď pred kolíznym opatrovníkom vyjadrili svoju predstavu tak, že majú záujem ostať s matkou, resp. zachovať striedavú starostlivosť, v súlade s ostatnými kritériami nevysvetlil a nezdôvodnil zmenu pomerov, ktorá nastala a ktorá vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy, zohľadňujúc primárne záujem maloletých. Realizovaná striedavá osobná starostlivosť o obe maloleté deti zabezpečuje legitímny cieľ a to najlepšie zabezpečenie potrieb obidvoch maloletých. Súd pri svojom rozhodovaní musí klásť prioritne dôraz na záujem maloletých detí na ich riadnej výchove pri rešpektovaní zásady stálosti výchovného prostredia. Pokiaľ ide o otcov uvádzané dôvody, tieto absolútne nie sú tak vážne, aby skutočne odôvodňovali zásadnú zmenu v živote maloletých, akú by zmena zverenia maloletým deťom priniesla. Je preto potrebné považovať návrh otca za absolútne nedôvodný, rovnako aj neodôvodnený, nakoľko nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu striedavej starostlivosti o maloleté deti na osobnú starostlivosť len otca.

3. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Tvrdenia uvedené v odvolaní sú podľa jeho názoru nedôvodné. Predvolania na pojednávanie boli riadne doručované a obaja účastníci mali možnosť konaní sa zúčastniť. V konaní bola jednoznačne preukázaná zmena pomerov na strane oboch rodičov. V rodinách u oboch rodičov sa narodili dve ďalšie deti. Už len z tejto skutočnosti vyplýva podstatná zmena pomerov u oboch rodičov. Zmena pomerov rovnako vyplýva aj zo zmeny veku a tým aj rozumovej vyspelosti detí, ktoré sú už schopné vyjadriť sa samostatne. Súd prvej inštancie vypočul maloleté deti zachovajúc ich právo vyjadriť svoj názor, pričom vyjadrenia detí riadne vyhodnotil. Súd chcel v konaní zistiť skutočný názor maloletých detí. Vypočul maloleté deti bez prítomnosti rodičov a ich zástupcov, len za prítomnosti kolíznej opatrovníčky. Otec nemal možnosť žiadnym spôsobom výpoveď maloletých ovplyvňovať, prípadne deti svojimi otázkami na výpoveď navádzať. Maloleté deti vyjadrili v konaní svoju vôľu žiť v domácnosti otca a zároveň vôľu

na pravidelný styk s matkou. Svoje stanovisko maloleté deti odôvodnili najmä tým, že im nevyhovujú pomery u matky, najmä pre ich nie dobrý vzťah s manželom matky. Matka vyjadrila svoj súhlas so zverením maloletých otcovi už v rámci poradenského pohovoru na ÚPSVaR F.. Svoj súhlas potvrdila aj na pojednávaní v konaní. Obaja rodičia sa v konaní zhodne vyjadrili, že v prípade zverenia maloletých otcovi, sa vedia na úprave styku maloletých s matkou dohodnúť. Súd prvej inštancie vzal do úvahy názor maloletých detí a to po zhodnotení ich rozumovej vyspelosti a veku. Maloleté deti od rozhodnutia súdu žijú v domácnosti otca. V septembri nastúpili do nových škôl v blízkosti bydliska otca.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu vyjadril. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť s prihliadnutím na správu z prešetrenia pomerov zo dňa 06.06.2018, ako aj s prihliadnutím na správu z poradensko-psychologického procesu z Referátu poradensko-psychologických služieb v F. zo dňa 18.07.2018 a s prihliadnutím na názor maloletých detí.

5. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov:

6. V preskúmvanej veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza zo správneho skutkového a právneho záveru, je odôvodnený riadne a správne, preto sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a v celom rozsahu na ne odkazuje.

7. Odvolací súd sa v prvom rade vypořiadal s námietkou matky týkajúcou sa nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie v súvislosti s predvolaním.

8. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, prečo matka namieta nedostatky predvolania zástupcu otca, keďže aj prípadné nedostatky jeho predvolania zásadne nemôžu spôsobiť ujmu jej. Napriek tomu však odvolací súd dodáva, že otec a jeho zástupca boli riadne a včas predvolaní a aj sa pojednávania zúčastnili.

9. Námietka matky, že ani ona nebola riadne predvolaná, nakoľko do dňa pojednávania ešte neuplynula lehota na prevzatie predvolania na pojednávanie, je pravdivá. Zo spisu (č.l. 85 a 96) vyplýva, že súd prvej inštancie odoslal zástupcovi matky elektronické predvolanie na pojednávanie konané dňa 11.06.2018, ktoré prijal ÚPVS na spracovanie dňa 29.05.2018, no zástupca matky v úložnej lehote doručenie formou elektronickej doručky nepotvrdil (§ 29 ods. 3 zákona o e-Governmente), preto sa predvolanie považuje za doručené márnym uplynutím úložnej lehoty dňom 15.06.2018. Matka tak nebola včas predvolaná na pojednávanie dňa 11.06.2018, no súd vykonal pojednávanie v jej neprítomnosti. Súd prvej inštancie nesprávne procesne postupoval, čím porušil právo matky na spravodlivý proces.

10. Nie každé porušenie však musí viesť k zrušeniu odvolaním napadnutého rozhodnutia. Úlohou odvolacieho súdu je posúdiť závažnosť každého porušenia.

11. Odvolací súd zistil, že názor maloletých na namietanom pojednávaní bol zisťovaný v neprítomnosti rodičov (v neprítomnosti otca). Súd prvej inštancie pojednávanie, na ktorom došlo k vypočutiu detí, odročil a uložil rodičom konzultácie na referáte poradensko-psychologických služieb, a uložil kolíznemu opatrovníkovi oboznámiť matku s vyjadreniami maloletých.

12. Podľa správy z poradensko-psychologického procesu zo dňa 18.07.2018 matka bola oboznámená s vyjadreniami detí a súhlasila s navrhovanou zmenou starostlivosti a zverením maloletých do výlučnej starostlivosti otca a s určením styku.

13. Na začiatku ďalšieho pojednávania dňa 23.07.2018 súd prvej inštancie oznámil prítomným účastníkom (teda i matke) stav veci a matka bola oboznámená so zápisnicou o pojednávaní i s tým, čo deti vypovedali. Voči spôsobu zisťovania názoru detí ani voči vyjadreným názorom detí nenamietala, nespochybňovala ich. Nežiadala zopakovať zisťovanie názoru maloletých. Nemala návrhy na doplnenie dokazovania. Uviedla, že bude akceptovať rozhodnutie súdu.

14. Odvolací súd bol toho názoru, že opakovaným oboznámením matky s vyjadreným názorom detí (zisťovaným v neprítomnosti rodičov) kolízny opatrovníkom počas poradenstva i súdom na ďalšom

pojednávani súd prvej inštancie napravil vyššie zistené pochybenie v procesnom postupe, a umožnil matke realizovať jej procesné práva (matka mala možnosť pred súdom prvej inštancie namietať nesprávny procesný postup v súvislosti s predvolaním a v súvislosti so zisťovaním názoru maloletých, mala možnosť navrhnúť zopakovanie dokazovania a mala možnosť vyjadriť sa k názoru detí). Matka tak pred súdom prvej inštancie nevykonala napriek právnomu zastúpeniu, a robí tak až v odvolaní.

15. Odvolací súd je preto toho názoru, že neboli splnené dôvody pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, pretože súd prvej inštancie napravil nedostatok a umožnil matke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva tak, že nebolo porušené právo na spravodlivý proces.

16. Dominantným ustanovením Dohovoru o právach dieťaťa prijatého v New Yorku 20. novembra 1989 vyhláseného pod č. 104/1991 Zb. je čl. 3, v ktorého prvom odseku sa konštatuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už ju uskutočňujú verejné alebo súkromné zariadenia sociálnej starostlivosti, súdy, správne alebo zákonodarné orgány. Záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí vo svojom čl. 3 totiž reflektuje skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiaduce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nedá sa odhliadnuť od toho, že aj dieťa samé je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodhateľnými, nescudziteľnými, nepremlčateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie, totiž to, aby uvedené atribúty nezostali prázdnyimi slovami.

17. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

18. Rodičia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa.

19. Z obsahu odvolania je zrejmé, že matka nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie a v podstate neguje svoj ostatný postoj vo veci i svoje posledné vyjadrenia v čase konania pred súdom prvej inštancie. Podľa správy z poradensko-psychologického procesu zo dňa 18.07.2018 matka súhlasila s navrhovanou zmenou starostlivosti a zverením maloletých do výlučnej starostlivosti otca a s určením styku. Rovnako na pojednávaní po oboznámení sa s názormi detí, nenamietala proti návrhu otca a nevyjadrovala nespokojnosť s vyjadreniami detí, nenavrhovala doplniť dokazovanie.

20. Maloletí vyjadrili svoj názor a záujem žiť v domácnosti otca a s matkou sa pravidelne navštevovať. Svoje stanovisko maloleté deti odôvodnili najmä tým, že im nevyhovujú pomery u matky. Mal. T. kolíznemu opatrovníkovi od počiatku verbalizoval nespokojnosť so striedavou osobnou starostlivosťou, dochádzaním do školy a s tým spojenými problémami. Jeho triedna učiteľka hodnotila striedavú osobnú starostlivosť o maloletého ako pre neho nevhodnú. Mal. T. spočiatku nenamietala voči striedavej osobnej starostlivosti, no zvýrazňovala potrebu byť nepretržite s bratom.

21. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vyhodnotil bezprostrednú ústnu priamu výpoveď detí a dospel k záveru o presvedčivosti vyjadrení maloletých. Odvolací súd nemal dôvod spochybníť hodnotenie okresného súdu, podľa ktorého výsluchom maloletých bol potvrdený záujem detí vyrastať vo výchovnom prostredí otca, ktoré im viac vyhovuje.

22. Z vyjadrení otca i maloletých vyplýva, že dôvodom požadovanej zmeny výchovného prostredia je záujem detí, ktoré v súčasnosti obe nevnímajú striedavú starostlivosť pozitívne a dožadujú sa výchovy u otca. V konaní tak bolo preukázané, že striedavá osobná starostlivosť nemala na deti pozitívny vplyv, nevyhovovala im.

23. Vychádzajúc zo zistených skutočností odvolací súd nezistil žiadne dôvody, ktoré by mohli spochybníť úvahy, ku ktorým po vyhodnotení dôkazov dospel súd prvej inštancie.

24. Odvolateľkou uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené.

25. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

26. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 55 CMP.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.